

Ivan Illich i Dr Robert S. Mendelsohn

**Medicinska etika: poziv na
raskrinkavanje bioetike**

Izjava pripremljena u saradnji sa dr Robertom S. Mendelsonom, za konferenciju na Medicinskom fakultetu Ilihojskog Univerziteta iz Čikaga, 20. novembra 1987.¹

Medicinska etika je oksimoron, od one vrste u koju spadaju i siguran seks, nuklearna odbrana i vojni genije.²

Od početka sedamdesetih godina, bioetika je počela da se širi kao epidemija, pokušavajući da se predstavi kao etički izbor u suštinski neetičkom kontekstu. Taj kontekst je poprimio oblik kroz proširivanje medicine na ceo životni proces, od začeca do ubiranja organa. U toj novoj oblasti delovanja, medicina je prestala da se bavi patnjom obolele osobe: predmet njene brige postalo je nešto zvano „ljudski život“.

Taj bizarni preobražaj osobe u apstraktni „život“ predstavlja letalni zahvat, nešto kranje opasno, zato što seže sve do korena drveta života iz vremena Adama i Eve.

Posebna etika, instituti, programi i kursevi stvorili su diskurs u kojem se „život“ pojavljuje kao predmet medicinskog, profesionalnog i administrativnog upravljanja. Na taj način, kišobran akademskih racionalizacija sada se pozajmljuje jednom suštinski propalom poduhvatu. Medicinska etika danas zamračuje praksu upražnjavanja vrline u patnji i umiranju.

Bioetiku smatramo irelevantnom za živost s kojom nameravamo da se suočimo s bolom i patnjom, sa odricanjem i smrću.

Ivan Ilič i dr Robert Mendelson, 1987.

¹ „Na konferenciji održanoj na Medicinskom fakultetu Ilihojskog Univerziteta, 1987. godine, Ilič se suočio sa više od 120 akademika posvećenih takozvanoj bioetici. Bio je lično povređen i razgnevljen arogantnim cinizmom s kojim su ti izrabljivači etike prihvatili preobražaj predmeta medicine u 'život'. U saradnji sa Robertom Mendelsonom, lekarom iz Čikaga, Ilič je napisao izjavu od jedne stranice, pod naslovom 'Medicinska etika: poziv na raskrinkavanje bioetike'. Prva rečenica je izrazila aporiju: 'Medicinska etika je oksimoron', zato što predmet medicine više nije bila osoba. Umesto toga, nova biokratija upravlja životnim procesima, 'od začeca do ubiranja organa'. U tom 'pozivu', Ilič je skrenuo pažnju na epistemološku rekonfiguraciju osobe njenim svodenjem na nešto čime se upravlja, na apstraktni 'život', na sistem podložan kontroli i novim oblicima normalizacije. Konkretna osoba se tako pretvara u resurs koji služi učvršćivanju i legitimizaciji ekspanzije činilaca i servisa visokotehnoškog bioupravljanja.“ — Barbara Duden, „The Quest for Past Somatics“, u *The Challenges of Ivan Illich*, edited by Lee Hoinacki and Carl Mitcham, State University of New York Press, 2002, str. 227.

² U originalu „military intelligence“ (vojna obavestajna služba), što Ilič i Mendelson navode kao popularni šaljivi oksimoron, sa engleskog govornog područja. Ne može se prevesti doslovno, iako se i kod nas vojska (ili policija) i „inteligencija“ često dovode u vezu na sarkastičan način. — Prim. prev.

Anarhistička biblioteka

Anti-Copyright

31. 05. 2012.

Ivan Illich i Dr Robert S. Mendelsohn
Medicinska etika: poziv na raskrinkavanje bioetike
1987.

Preveo Aleksa Golijanin, 2011. Preuzeto iz Ivan Ilić, *Amicus Mortis: o umeću življenja i umeću umiranja*, anarhija/ blok 45, Porodična biblioteka, posebno izdanje, 2012. <http://anarhija-blok45.net1zen.com>
Ivan Illich, „Medical Ethics: A Call to De-bunk Bio-ethics“, drafted with Dr Robert Mendelsohn, *In The Mirror of the Past, Lectures and Addresses 1978–1990*, Marion Boyars Publishers, 1992, str. 233.

<http://anarhisticka-biblioteka.net>